

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1124231/1

בבית הדין הרבני הגדול ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב יצחק אלמליח, הרב אליהו הישיריק, הרב אברהם שינדלר

המערערת: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד אורי שטינמן)

נגד

המשיב: פלוני (ע"י ב"כ טו"ר דוד חסן)

הנדון: הגדרת 'רוצים' או 'אין רוצים' זה בזה לעניין חיוב גט על פי רבנו ירוחם

פסק דין

בפנינו ערעור האישה (להלן: המערערת) על החלטת בית הדין האזורי פתח תקווה שניתנה ביום כ"ב באדר תשע"ז (20.3.17) אשר חייבה את האישה לקבל גט. וזה לשון החלק האופרטיבי – בכל הנוגע לחיוב הגט – של החלטת בית הדין האזורי:

על האישה לקבל גט פיטורין מבעלה כדת משה וישראל.

המזכירות תקבע לצדדים מועד לסידור גט.

במידה ותוגש תביעה לכתובה, בית הדין ידון בכך.

בית הדין הגדול, לאחר ששמע את באי כוח הצדדים בדיון, הציע הצעת פשרה שעליה נתבקשו הצדדים להגיש את תשובתם. צד אחד הודיע שהוא מקבל את ההצעה (בכפוף לכמה הסתייגויות) וצד שני הודיע כי אינו מקבל את ההצעה ודורש הכרעה משפטית בערעור.

חוסר הסכמת שני הצדדים לקבל את הצעת הפשרה, מביא לכך שיש ליתן את הכרעתנו בערעור.

רקע

הצדדים נשואים משנת 1994 ולהם שלושה ילדים, שניים מהם בגירים כיום.

הבעל הגיש את תביעת הגירושין בתאריך ט"ז באדר א' תשע"ו (25.2.16). כחודש לאחר מכן בתאריך כ"א באדר ב' תשע"ו (31.3.16) פתחה האישה תיק שלום בית.

בית הדין האזורי דן במקביל בשני התיקים וקבע בפסק דינו כי יש לקבל את תביעת הגירושין של הבעל ומאידך גיסא לדחות את תביעת שלום הבית של האישה.

עוד טרם נביא את טענות באי כוח הצדדים ונדון בהן, נציין את העובדות ואת האירועים שהיו בין בני הזוג ואשר על עצם היות האירועים לא הייתה מחלוקת.

1. למעלה משנה הבעל ישן שלא בחדר השינה של בני הזוג אלא על מזרן בחדר הילדים.

2. האישה נעלה את חדר השינה במפתח ומנעה כניסת הבעל לחדר השינה.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

3. אין יחסי אישות (חצי שנה או שנה – תלוי בגרסאות – עוד טרם שעזב הבעל את הבית ביום י"ד באדר א' תשע"ו – 23.2.16).
4. האישה החזיקה מכלל גז מדמיע כדי להשתמש בו נגד הבעל.
5. האישה קיללה את הבעל קללות קשות וקראה כלפיו שמות גנאי (נבלה, כלב, גנב, חולירע, ...עד שתמות בייסורים, אני אירק על הקבר שלך – מוקלט).
6. הבעל עזב את הבית ביום י"ד באדר א' תשע"ו (23.2.16).
7. האישה שברה נרגילה של הבעל (לגרסת האישה – שברה, לגרסת הבעל – זרקה ושברה את הנרגילה על הבעל).
8. האישה משכה סכומי כסף גבוהים מחשבון העסק (46,000 ש"ח). הבעל הגיש תלונה, זו נסגרה בנימוק של "חוסר עניין לציבור".
9. האישה חיבלה בעסק של הבעל – הלכה ללקוחות של העסק ואמרה או כתבה להם שהבעל מרמה אותם וגובה מהם כספים עבור דברים שכלל לא קנו.
10. האישה טענה והפיצה כי הבעל מקיים רומן עם בת תשע עשרה.
11. האישה הייתה מוכנה לחזור לשלום בית רק בתנאי שהבעל יעביר את חלקו בדירה אל האישה כך שכל הדירה תהיה רשומה על שמה.

עיקרי טענות בא כוח המערערות

1. בית הדין האזורי שגה בקובעו על פי אירועים בודדים כי קיימות עילות גירושין.
בא כוח המערערות נתן הסבר על כל עילה שכתב בית הדין האזורי כשלכל עילה של בית הדין נתן הסבר נפרד משלו בשם מרשתו למה ומדוע נעשה האירוע המסוים. לפיכך טען בא כוח המערערות כי אין כל עילה לחייבה בגט.
נציין רק כמה מההסברים לדוגמה:
(1) לעניין הפנייה של האישה ללקוחות של העסק ואמירתה להם שבעלה גובה מהם כספים שלא כדין טען בא כוחה כי הדבר מותר על פי הלכות לשון הרע.
(2) על שהאישה טענה והפיצה כי בעלה מנהל רומן עם בת תשע עשרה, הסביר בא כוחה האישה שזה משום שמצאה שיר שבעלה כתב לאותה בחורה.
(3) על שבירת הנרגילה הסביר בא כוח המערערות כי על פי ההלכה מותר לשבור חפץ שמטרתו 'שעמום', וייתכן אפילו שיש מצווה וחובה לעשות כן.
(4) לגבי הגז מדמיע טען בא כוח המערערות כי זה היה בגלל הפחד שפחדה האישה מן הבעל.
(5) לגבי מניעת יחסי אישות טען כי זה בא בגלל ריח הפה וריח החוטם.
וכך, על זו הדרך, נתן הסבר עצמאי על כל עילה מהעובדות שצוינו לעיל שטען הבעל ושהאישה לא הוכחשה את קיומן העובדתי.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

2. האישה רוצה בשלום בית.

באשר לתנאי שהתנתה שהבעל יעביר חלקו בדירה אליה ועל שמה, טען: "מה רע בזה שאישה רוצה שקט נפשי?" וכן שזה היה תמורת חלקה בעסק – בחנות.

3. אם נסכם בקצרה, הערעור מבוסס על הטענה כי בית הדין האזורי שגה בכך שהחשיב לעילות גירושין את האירועים שהיו בין בני הזוג, ולשיטת בא כוח המערערת אין למעשה עילות גירושין. ומאידך גיסא, לדברי בא כוח המערערת שגה בית הדין האזורי גם בזה שקבע כי אין האישה רוצה בשלום בית.

4. בהמשך לאמור טען בא כוח המערערת כי שגה בית הדין האזורי בהחילו את הלכת רבנו ירוחם על מקרה זה. לדברי בא כוח המערערת מאחר שהאישה רוצה בשלום בית הרי שאין מקום לדברי רבנו ירוחם.

5. עוד טען בא כוח המערערת כי בית הדין האזורי קבע שהאישה היא 'מורדת' אך לא הייתה כל התראה נגד האישה שתחזור בה ממרידתה.

תגובת בא כוח המשיב

1. בא כוח המשיב דחה אחד לאחד את כל הסבריו של בא כוח המערערת לאירועים שקרו. לדבריו בית הדין האזורי דן בכל הסבריו של בא כוח המערערת ודחה את כל טענותיו. עוד טען כי שוב ושוב אמרה האישה לבעל כי לא תיתן לו לחזור לחזר השינה וכי אם הוא רוצה הוא יכול לישון ב"חדר לפני המסדרון" – ליד הילדים.

2. לגבי הטענה כי לא הייתה התראה. הפנה בא כוח המשיב לדברי בית הדין האזורי כי בכהאי גוונא שהבעל כלל לא רוצה באישה אין מקום להתראה כמבואר בפסקי דין רבניים.

דין והכרעה

תחילה עלינו להגדיר את הבסיס שעליו נבנה פסק הדין של בית הדין האזורי. כאשר יובן דבר עקרוני זה, יובהר כי אין מקום לערעור ולכל מה שנכתב בכתב הערעור.

שני יסודות שעלינו להגדירם הם:

1. הגדרת דינו של רבנו ירוחם;

2. הגדרת רצונו האמיתי של כל צד.

הלכת רבנו ירוחם

הלכתו המחודשת של רבנו ירוחם נועדה לכל אימת שבו יש תביעה של צד אחד לגירושין והצד האחר גם הוא אינו רוצה להמשיך לחיות עם חברו, דהיינו אינו מעוניין כלל בהמשך חיי נישואים משותפים, אלא שמטעמים אחרים הוא מעכב את הגט.

סירוב כזה לגט נועד בעיקר כדי להשיג הישגים בשדה הממוני דהיינו ללחוץ על הצד שכנגד להסכים לתנאים שמציב הצד המסרב.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

על כך הורה רבנו ירוחם שככל שהמעכב אינו מעוניין כלל בשלום בית ועיכוב הגט מצידו לא נועד למטרת שלום בית הרי זה בכלל עיגון לשם עיגון ודבר זה אין לו מקום ולפיכך בית הדין יכפה את מתן הגט על הצד שעושה כן.

הגדרת רצון לשלום בית

המדד העשוי לקבוע אם רצונו של אדם בשלום אינו נמדד במילים אלא במעשים.

רצון לשלום בית חייב שיהא מגובה ונתמך במעשים חיוביים, ועל כך נאמר "מעשיך יקרבוך ומעשיך ירחקוך". קל וחומר אמורים הדברים כאשר שרשרת של מעשים המלווה את המצב שהתהווה – כולם הם מעשים המהווים אנטי־תזה לשלום, אך למעשה מופיעה העושה בפני בית הדין וטוען כי הוא רוצה שלום בית.

בית הדין אינו אמור ללכת שולל אחר מילים שאינן אלא כיסוי לרצון האמיתי של אותו צד, שבאמת אינו רוצה כלל בשלום ומעשיו מוכיחים על כך – מעשים שפרשנותם הפשוטה לכל אדם היא בריחה משלום ורצון בהתנתקות – אך כלפי חוץ מציג אותו צד באמירתו מצג שווא כאילו רצונו בשלום בית. על אלה נא' מר: 'רוממות שלום' בגרונום וחרב המדון והמריבה בידם.

ומן הכלל אל הפרט

מסקירת כל מעשיה של האישה לאורך זמן עולה כי כולם – ללא יוצא מהכלל – הם מעשים המלמדים בבירור על אישה שאינה רוצה כלל בבעלה ואדרבה רוצה היא להיפרד ממנו. כל מעשה בפני עצמו – מתוך שלל מעשיה של האישה לבעלה – דיו כדי להוכיח כי האישה העומדת בפני בית הדין אינה רוצה בבעלה. קל וחומר בן בנו של קל וחומר כאשר במקרה הנדון בפנינו מדובר הוא בשורה של מעשים שונים, עוקבים השזורים זה בזה כחוליות בשרשרת אשר כולם מכוונים לדבר אחד, שהאישה אינה רוצה כלל בבעלה.

כבר כתבנו כי ככל שמעשיו של אדם מוכיחים על פי הבנת דעתם ומראה עיניהם של כל האנשים כי פלוני או פלונית אינו רוצה בשלום, הרי שכדי להוציא מכך ולהחריג מכך, בטענה שנותן הסבר אחר למעשה, חובת ההוכחה להסבר חריג זה מוטלת עליו במלואה. נטל ההוכחה מוטל כולו על כל מי שמנסה לספק הסבר למעשה אשר מצד עצמו מוכיח את ההפך.

במקרה זה סיפק בא כוח המערערת תירוצים מתירוצים שונים והסברים מהסברים שונים לנסות לשוות למעשים כוונות אחרות, אשר מלבד שהסברים אלו כאין נחשבו, הרי אפילו בדל של ראיה להסברים שנתנו המערערת ובא כוחה לא הובא בפני בית הדין.

ברור שבמצב כזה בית הדין אמור לפסוק על פי הראייה השקופה שבה נראים המעשים בעיני כל אדם ובעיני הדיינים, וברור כי במצב זה חלה הלכת רבנו ירוחם. אלו כאמור מכוונים לכיוון אחד: לפנינו אישה שאינה חפצה כלל לחיות עם בעלה ולא בשלום בית.

משכך מסקנת הדברים בקביעת רצונה האמיתי של האישה כי המסר של כל מעשיה הוא כי אינה רוצה בשלום בית ולמעשה נמצא אפוא שעיכוב הגט מצידה הוא ממניעים אחרים לחלוטין. זה המקום המתאים להחלת הלכת רבנו ירוחם, לחיוב את האישה בקבלת גט ואף לאכיפת החלטה זו על פי הלכת רבנו ירוחם.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

פסק דין

על פי האמור מוחלט:

א. הערעור נדחה.

ב. אנו מחייבים את המערערת בהוצאות משפט לטובת המשיב בסך של 10,000 ש"ח. סכום זה יועבר לידי המשיב מתוך סכום הערבות שהפקידה המערערת בקופת בית הדין להבטחת הוצאות אם תחויב.

ג. היות שהאישה הפקידה בקופת בית הדין הרבני סך של 15,000 ש"ח הרי שמתוך סכום זה יועבר לידי המשיב סך של 10,000 ש"ח, כאמור, והיתרה בסך 5,000 ש"ח תוחזר לידי המערערת.

ד. התיק נסגר.

ה. פסק הדין ניתן לפרסום בהשמטת פרטים מזהים של הצדדים.

ניתן ביום כ"ו בשבט התשע"ח (11.2.2018).

הרב אברהם שינדלר

הרב אליהו הישיריק

הרב יצחק אלמליח